

Idrottsminnen

Nummer 1 - Mars 2024

**Truls
och
Hugo
var
bäst
2023**

Truls Gisselman (till vänster) mottagare av Hälsingeguldet 2023 med motiveringen: Tillhör B-landslaget Team Bauhus och ligger tidsmässigt inte långt från Sverige-eliten. Uttagen till U23-VM i Kanada där han som slutman bidrog till Sveriges silver i såväl mixedstafett som stafett. Bra resultat i skidpremiären i Gällivare i november ledde till landslagsuppdrag i världscupen före jul, samt en plats i den svenska truppen till Tour de Ski.

Hugo Nilsson (till höger) mottagare av Hälsingeguldet Ungdom 2023 med motiveringen: Var en av de svenska deltagarna i Europeiska Ungdoms-OS i Italien där han skidade hem två individuella bronsmedaljer, samt ett guld i mixedstafetten. Vid JSM blev det en medalj av varje valör, silver i fristilsloppet, brons i sprint och guld i det klassiska loppet.

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap

Kassörens ruta 2024 – nr. 1

Alla kan bli medlem i **HÄLSINGLANDS IDROTTHISTORISKA SÄLLSKAP**

Alla, med sportintresse och ambition att ta del av, sprida och bevara Hälsinglands digra och intressanta idrotts-historia, hälsas varmt välkomna som medlem i HIHS.

Våra medlemsavgifter för 2024 är:

150;- Enskild medlem
250;- Föreningar och klubbar
350;- Förbund, företag och kommuner

Hur blir jag medlem i HIHS?
**Medlemsavgiften betalas till vårt bankgiro
273-0133 eller via Swish 123 038 81 65.**

**Kom ihåg att uppge namn och adress
GLÖM EJ e-postadress.**

Man kan även ansöka om medlemskap på vår hemsida:
www.HIHS.se

Kontakta: Owe Flodin på 070-569 08 31
e-post: oweflodin45@gmail.com
om du har frågor rörande medlemskap.

Här är första numret av Idrottsminnen 2024

I detta nummer av Idrottsminnen hittar ni bland annat en text om 2023-års vinnare av **Hälsingeguldet** och **Hälsingeguldet Ungdom**.

Ur **HIHS-arkiv** har vi hittat några intressanta historier. Ni kan bland annat läsa del två om de **skid-SM** som Hudiksvalls IF arrangerade, nu handlar det om **1960** och **1980**.

Sedan finns en artikel om **Edsbyns framgångar** som skidförening.

Ni kan också läsa om **Calle Nilsson**, en av **distriktets stora friidrottare** för över 100 år sedan, samt även en text om dennes kamrat **Anders Sundgren**.

Det finns också en text om **fotbollen i Ljusne** 1980, då bland annat vår nyligen bortgångne ordförande i Hälsinglands Idrotts-historiska sällskap, **Lasse Hedlund**, spelade en av huvudrollerna.

Ni hittar också lite **spännande läsning om BollnäsGIF:s** första SM-guld i bandy.

Det finns även en rapport från **Hälsinglands Idrottshistoriska sällskaps årsmöte**.

Redaktören har knåpat ihop några kluriga frågor i en **ny Quiz** från sportens historia och även resultatet av Quizen i Idrottsminnen 4–2023 finns med i bladet.

Välkomna till Idrottsminnen 2024–1
Christer Stridh

Hälsingeguldet 2023

Truls närmar sig skideliten

Sex gånger tidigare har Rehns BK haft idrottare som tilldelats Hälsingeguldet, men då har det handlat om orienterare (fem gånger) och skidorienterare (en gång). Nu kan Bollnäsklubben också räkna in sin första längdskidåkare i kategorin vinnare av Hälsingeguldet, detta sedan 2023-års pris gått till Truls Gisselman.

– Det är jag väldigt glad för, säger Truls.

Truls Gisselman, mottagare av Hälsingeguldet. Prisutdelare från HIHS var Olov Nilsson Sträng (t.v.) och Jan-Erik Flink, själv mottagare av Hälsingeguldet 1967.

Som nästan alla ungar provade Truls Gisselman på ett flertal idrotter, och då handlade det mycket om motocross och ishockey i början. Det var först i 11–12-års åldern som det började svänga över till längdskidåkning

– Det var ganska sent, men från det att jag kom in på skidgymnasium så har det varit full satsning på skidor, säger Truls.

Sakta men säkert började framgångarna komma och säsongen 2022–2023 tog han ett stort steg mot skideliten. Resultaten under säsongsinledningen ledde till att han blev uttagen till U23-VM och där svarade han för några starka insatser. I såväl mixedstafetten som den vanliga stafetten låg han bakom att Sverige kunde ta dubbla silver.

– Visst vill man väl ha medalj individuellt också, men det är lite speciellt att få göra det ihop med andra, säger Truls.

Den här säsongen har han tillhört Team Bauhus, eller B-landslaget och vid den svenska skidpremiären i Gällivare i november blev han femma i det klass-

iska loppet och trea i fristilsloppet, resultat som innebar att han blev uttagen till världscuppremiären i finska Ruka. Han fick även köra världscup i Gällivare och Östersund innan jul och han blev också uttagen att vara med i Tour de Ski.

– Jag ville vara i form tidigt den här säsongen och att få köra världscup var ett delmål. Tour de Ski var häftigt även om den avslutande etappen uppför backen var brutal, säger Truls.

Närmast väntar en tävling i Skandinaviska cupen i Norge och förhoppningsvis ska det också bli fler tävlingar i världscupen.

– Jag skulle gärna köra femmilen i Holmenkollen och sedan världscupavslutningen i Falun, och innan säsongen är slut så ska det bli roligt att köra SM också, säger Truls Gisselman, mottagare av Hälsingeguldet 2023.

CHRISTER STRIDH

**TIDIGARE
VINNARE AV
HÄLSINGEGULDET
FRÅN REHNS BK**

1949: Märta Hansson
(orientering)

1950: Greta Nilsson
(orientering)

1969: Stefan Persson
(orientering)

1996: Björn Lans
(skidorientering)

2011: Jerker Lysell
(orientering)

2016: Jerker Lysell
(orientering)

Truls Gisselman, Rehns BK, tillhör Team Bauhus.

Hälsingeguldet ungdom 2023

Hugo Nilsson plockade hem tre OS-medaljer

Målet var att ta sig till junior-VM, men Hudiksvalls IF:s lovande skidtalang Hugo Nilsson föll på målsnöret när truppen togs ut. I stället blev det en plats i Sveriges längdtrupp till Europeiska ungdoms-OS i Italien och därifrån återvände Hugo med tre medaljer, två individuella brons och ett guld i mixedstafetten. Läger man sedan till ett guld, ett silver och ett brons från junior-SM är Hugo Nilsson en värdig vinnare av Hälsingeguldet Ungdom 2023.

Han har alltid varit högt upp i resultatlistorna, först i distriktet och sedan även när det handlat om medaljer vid ungdoms-, och junior-SM. Trots att han var två år yngre än vad fick vara blev Hugo uttagen i juniorlandslaget inför säsongen 2022–2023.

- Målet var att ta sig till JVM, men jag blev sjuk strax innan sista JVM-testet och var inte på topp i de tävlingarna så jag kom inte med, säger Hugo.
- Därför blev ju ungdoms-OS ett bra alternativ. Det var en otrolig upplevelse och jag är glad att jag fick chansen att vara med där.

Europeiska ungdoms-OS avgjordes i den italienska regionen Friuli Venezia Giulia. Där inledde Hugo med ett brons i 10 km klassiskt, knappt slagen av landslagskompisen Simon Nordlander. I fristilsloppet över 7,5 km blev det en ny bronsmedalj och kronan på verket kom i den avslutande mixedstafetten med ett guld. Efter att ha fört upp Sverige i ledningen på den tredje sträckan blev det en nervös väntan i målområdet för Hugo tillsammans med Simon Nordlander och Mira Göransson som kört de inledande sträckorna. Sista sträckan kördes av Moa Lindgren och med tre sekunders marginal förde Moa Sverige till guld.

- Hon körde stabilt, men visst var det nervöst att stå och vänta, säger Hugo.

Hugo Nilsson, mottagare av Hälsingeguldet Ungdom 2023. Prisutdelare var HIHS:s vice styrelseordförande Olov Nilsson Sträng.

Innan säsongen var över blev det en SM-medalj av varje valör för Hugo Nilsson. Silver i 15 km fri stil, brons i sprint och guld i 10 km klassiskt.

Inför den här säsongen

bytte Hugo klubb, från Hudiksvalls IF till nystartade Hälsinglands SK och tankarna var att upprepa framgångarna från säsongen innan, men det blev inte som Hugo tänkt sig.

I samband med en krasch vid juniorlandslagets läger i Vålådalen skadade Hugo sig.

– **Det fanns bara** en sträng med konstsnö att köra på och jag körde omkull i en utförslopa och hamnade utanför snön. Jag åkte mellan en bro och ett träd och hamnade i en bäck, säger Hugo.

Resultatet blev en svårsläkt muskelsträckning i

ryggen och sedan följde också en sjukdomsperiod kring jul och nyår och det har inte blivit så många tävlingar i vinter. Men nu har han gjort comeback och vid junior-SM i Ulricehamn blev det brons på 20 km fritt och silver på 10 km klassiskt, den nybildade klubben Hälsinglands SK:s första SM-medaljer.

Innan säsongen är över hoppas Hugo kunna vara med på senior-SM också.

Det återstår fortfarande en hel del av den här säsongen för Hugo Nilsson. Ett av målen är att köra senior-SM

CHRISTER STRIDH

När Hudiksvall arrangerade skid-SM 1960 fanns denna isskulptur att beskåda i Rådhusparken. Konditor Gunnar Ericsson var mannen bakom verket.

Skid-SM, del 2:

Snöbrist hotade tävlingarna 1960

När Hudiksvall skulle hålla sitt tredje SM 1960 höll vädergudarna de två samverkande föreningarna, Hudiksvalls IF och Strands IF, på sträckbänken. Nästan hela januari gick med minimalt med snö och operation snöskottning sattes i gång. Man skrapade ihop det lilla som fanns och fraktade till SM-banorna och till hjälp hade man militär från F15, interner från fängelset och av skolungdom. Ett par dagar före invigningen, som var den 30 januari, började det snöa. Nu fick man det omvända problemet. Man fick jobba dag och natt för att trampa banorna för att få dem tillräckligt hårda.

Invigningen i kyrkan skedde under sedvanlig pompa. Ärkebiskop Gunnar Hultgren högtidstalade och hemmasonen Gösta Skoglund, nu kommunikationsminister, svarade för invigningstalet. I Rådhusparken fanns två skidåkare skulpterade

i is. Konstnär var konditor Gösta Ericsson.

Hudiksvalls skidstadion, som då låg vackert inramat på Svedbergstäkten vid Västra Skolan, fick ta emot en rekordpublik. Den stora höjdpunkten blev stafetten som lockade 15 000 åskådare. De fick verkligen tillfälle att jubla, när Delsbos Dalle Johansson kom in som första man på första sträckan.

Tyvärr höll inte hans lagkamrater samma höga klass och laget rasade ner en bit i resulttlistan. Längdtävlingarna sågs av totalt 32 000 åskådare.

Sixten Jernberg har precis nått mållinjen och tagit ännu ett SM-guld i Hudiksvall.

Med sitt sprakande humör satte Sixten Jernberg färg på tävlingarna. Han vann alla tre distanserna och deltog också i Limas segrande stafettlag.

Längst inne satt segern på femmilen. Det var svårvallat och Sixten hade misslyckats med "smorningen". Vid den här tiden var det ännu vanligt att valla om under de längre loppen.

Sixten stannade vid Limas servicekontroll med omöjliga skidor och blixtrande arg. Han rev fram sina vallaburkar och just som han börjat proceduren fräste det till i spåret och den argaste konkurrenten, Rolf Rämgård, Älvdalen, svepte förbi. Sixten tittade upp och konstaterade bistert:

– Jaha, där åkte Rämgård. Men honom åker man snabbt ifatt bara skidorna börjar bita.

Det var en utsaga som stämde till punkt och pricka.

Lika överlägsen som Sixten var på herrsidan var Sonja Edström Ruthström på damsidan. Hon vann både 5 och 10 kilometer.

Edsbyns damer Britt Strandberg, Marianne Bruce och Gun Ädel gjorde ett bra

SM-stadion 1960 var förlagd till Svedbergstälken vid Västra skolan och tävlingarna lockade mycket publik alla dagar.

SM. Blev lagtvåa på 5 km och fick samma placering i stafetten, där bara Luleå var starkare.

Arne Ström, Strand, blev fyra i backhoppning. Kjell Sjöberg, Friska Viljor, vann.

Så här såg SM-loggan ut för skid-SM som avgjordes 1980.

Kring de tre första SM-tävlingarna samarbetade Hudiksvalls IF och Strands IF. Det var naturligt så länge som både längd och backe gick inom samma SM-vecka och i samma stad. När vi kommer fram till 1980 hade de två disciplinerna särats till tid och plats, och då var det lika naturligt att Delsbo och HIF samverkade, två starka längdloppningsklubbar.

Detta års SM-tävlingar invigdes av Carl XVI Gustav. Den här gången höll man inte till i kyrkan utan i Idrottshallen.

Start- och mål var detta år förlagda till Hagmyrens travbana. Liksom

Eva Olsson, Delsbo, hade ett bra SM med ett guld och två silver.

1960 höll vädrets makter arrangörerna på sträckbänken och vägrade att släppa till snö, tills bara några dagar före invigningen. När det kom blev det rikligt, och man fick problem med att få spåren att hålla.

Lika överlägsen som Sixten Jernberg var under SM-tävlingarna 1960 var nu Tomas Wassberg, Åsarna. Han vann samtliga sträckor och ingick naturligtvis också i Åsarnas segrande stafettlag.

På damsidan däremot blev tävlingarna jämna och spännande med olika segrare på de tre distanserna. Inledande 10 kilometer såg Marie Johansson, Ludvika som segrare, två tiondels sekunder före Eva Olsson, Delsbo.

På 5 kilometer segrade Lena Carlsson Lundbäck, Malmberget, och på 20 kilometer blev det guld till Eva Olsson. Första dagen hände en malör som skulle ha kunnat kasta en djup skugga över arrangemanget. Datasystemet vad gällde tider och placeringar bröt samman. Det var mycket starkt av arrangörsstaben att klara av att gå över till i stort sett manuell hantering. Alla fick sina tider inom rimlig tid. Publiken gick dock miste om den spännande sekundstriden mellan Eva Olsson och Marie Johansson.

För att göra listan fullständig över SM för seniorer i Hudiksvall under förra seklet ska vi här också nämna det Jaktstarts-SM som HIF arrangerade mellan jul och nyår 1993. Det var det första i Sverige i den tävlingsformen och det gällde som SM 1994.

Jan Ottosson och Torgny Mogren, Åsarna, var dominerande bland herrarna, och Antonina Ordina och Billan Westin var framgångsrika damer, med Ottosson och Ordina som historiska första mästare. Tävlingarna gick nu på Hudiksvalls nya skidstadion vid Björkberg på Öster.

Ur HIHS Arkiv

Edsbyn har haft stora framgångar på skidor

Året var 1906 då Edsbyns SK bildades med Bror Wåger som anförare och aktiv skidåkare, men redan 1909 avvecklades klubben då skidsporten gick över till den nybildade föreningen Edsbyns IF. Där fanns skidåkning på programmet fram till 1967 då Edsbyns SK återuppstod.

Under årens lopp har båda klubbarna nått stora framgångar, såväl nationellt som internationellt. Det största namnet genom tiderna är Britt Strandberg, tjejen från Hennan som började tävla för Edsbyns IF på 1950-talet. Första SM-medaljen kom 1960 då Britt, tillsammans med, Gun Ädel och Marianne Bruce skidade hem ett silver i SM-stafetten i Hudiksvall.

Det var bara början på en medaljsamling som innan karriären var över innehöll...

- 1 OS-guld
- 2 OS-silver
- 1 VM-silver
- 1 VM-brons
- 1 SM-guld (individuellt)
- 4 SM-silver (individuellt)
- 6 SM-brons (individuellt)
- 6 SM-guld (stafett)
- 3 SM-silver (stafett)
- 1 SM-brons (stafett)

1	OS Guld
2	OS Silver
1	VM Silver
1	VM Brons
1	SM Guld indiv.
4	SM Silver "
6	SM Brons "
6	SM Guld Stafett
3	SM Silver "
1	SM Brons "

Britt Strandberg har en imponerande meritlista.

En otrolig meritlista som gör Britt Strandberg till en av Hälsinglands största idrottare genom tiderna.

Stafettgulden i SM tog hon tillsammans med Gun Ädel. Tredje länken i laget varierade mellan Karin Wallberg, Alice Eriksson och Viola Ylipää.

1968 var första tävlingssäsongen för Edsbyns SK och då arrangerade klubben bland annat en OS-uttagning, där för övrigt Assar Rönnlund, IFK Umeå stod som segrare på femmilen.

Som tävlande för Edsbyns SK blev Britt Strandberg uttagen till sitt tredje OS som då skulle avgöras i Grenoble. Efter att ha tagit OS-guld i Squaw Valley 1960

(tillsammans med Irma Johansson och Sonja Edström Ruthström) och OS-silver i Innsbruck 1964 (med Barbro Martinsson och Toini Gustafsson) blev det ytterligare ett OS-silver i Grenoble, då med samma medtävlare som fyra år tidigare. 1970 kom Edsbyns SK:s två första SM-guld då Viola Ylipää vann 5 km-loppet och Ylipää, tillsammans med Gun Andersson och Ulla Nilsson, vann stafetten. Om damerna var dominant på 1960-talet så var det herrarnas tur under 1970-talet, eller vad sägs om följande lista...

...Tommy Limby, Vasaloppstväa 1973 och världsmästare i stafett 1978 (då tävlande för Orsa IF).

...Benny Södergren, OS-bronsmedaljör på 50 km i Innsbruck 1976.

...Åke Wingskog, Vasaloppstväa 1975.

Andra stora namn som tävlat i Edsbyns SK:s skidträkt är Kjell Eliasson, Arne Pettersson, Stig Jäder, Örjan Blomquist, Jörgen Persson, Tony Pölder, Christer Andersson och Stig Mattsson. De här åkarna var med och bidrog till en massa SM-medaljer där stafettguldets 1976 var kronan på verket. I laget då åkte Stig Jäder, Kjell Eliasson och Benny Södergren.

Efter den fina herrperioden upphörde elitsatsningen när Edsbyverken slutade med sin skidtillverkning. Då försvann de goda möjligheterna till sponsring och skidåkningen inom Edsbyns SK hamnade på en lägre nivå.

Edsbyskidan arrangerades under åren 1980 till 2005 med några få undantag. Bland de ungdomar som då tävlade för Edsbyns SK märks bland andra Erik Rost och Josefin Engström, båda två framgångsrika skidorienterare i seniorsammanhang, och Linda Hasselqvist som tillhörde Sverigeeliten då hon tävlade för Hudiksvalls IF och på senare år har hon även blivit världsmästare för veteraner. Som sammanfattning kan man säga att Edsbyns SK (och Edsbyns IF) är en anrik skidklubb med många fantastiska åkare genom åren.

CHRISTER STRIDH

*Stig Jäder, Kjell Eliasson,
svenska stafettmästare 1976.*

Vid Järvsöspelen 1975 uppmärksammades de friidrottare från Järvsö som dittills gjort landskamper. De föräddes med en varsin pall och prisutdelare var Ragnar Dahl, som själv aldrig nådde landslaget som aktiv, men däremot var han under några år tränare för landslagsflickor på medeldistans. Från vänster Roland Wikström, Owe Wästholt, Ulf Lindblom, John Jonsson, Inger Sköld, Rose-Marie Andersson, Erik Wiger, Erik Pihlgren, Yngve Andersson och prisutdelaren Ragnar Dahl.

Många från Järvsö i landslaget

När Erik Wiger debuterade i juniorlandslaget 1960 var han den förste friidrottaren från Järvsö IF som fick dra på sig landslagsdräkten, men långt ifrån den sista. Föreningens verksamhet fick en ny dimension och under några decennier fick Erik Wiger ett flertal efterföljare i blå/gult från Järvsö.

Wiger var hinderlöpare och med oerhörd vilja och träningsflit visade han att det går att nå toppen även om man kommer från en liten klubb.

Det dröjde visserligen till 1968 innan nästa man från Järvsö fick landslagsdebutera. Då handlade det om släggkastaren Yngve Andersson som under en tioårsperiod representerade Sverige i sex olika landskamper. Snäppet värre var Inger Sköld i diskus. Hon hann med sju landskamper innan hon flyttade till Göteborg.

Under perioden 1968 till 1981 deltog 15 friidrottare från Järvsö i olika landslag. De flesta var med i ungdoms-, eller juniorlandskamper, men förutom ovannämnda trio så gjorde även Rose-Marie Andersson (kula), Göran Olsson (slägga) och Conny Persson, sedermera Silver (tiokamp), seniorframträdanden.

De som under den perioden gjorde ungdoms-, eller juniorlandskamper var Roland Wikström (tiokamp), Owe Wästholt (hinder), Ulf Lindblom (diskus), John Jonsson (slägga), Erik Pihlgren (tiokamp), Lasse Isaksson (800 m), Stefan Tönners (800 m), Eva Thor (1500 m), Mikael Johansson (slägga) och Ingela Andersson (kula).

CHRISTER STRIDH

Hornån stod i centrum redan för 100 år sedan

I början av november kunde vi läsa om och följa översvämningarna i Glada Hudik på TV:s Aktuellt. Då stod Hornån i centrum. Eller rättare sagt den lilla del av ån som rinner under nuvarande hockeyarenan på Glysis. Vägen mellan Lillfjärden och Glysisvallen fick stängas av några dagar på grund av det hårda vattentrycket.

För drygt etthundra år sedan fanns ingen idrottslada. Inte heller någon väg uteder Lillfjärdens strand med förbindelse upp mot Högliden. Men Hornåns utflöde mot Lillfjärden var även då ett äventyr i sig att tas sig över.

Om detta kan vi läsa i en artikel införd i Tidskriften Off-Side som utkom 1915.

Carl Nilsson var en framgångsrik idrottare i Hudiksvall i början av det förra seklet.

Carl Nilsson, även Korak kallad,

välkänd konfektionshandlare och mycket duktig idrottsman i början av förra seklet delger oss här sina upplevelser från en mindre lyckad terränglöpning, för vars arrangemang hans gamla vapenbroder Carl Johansson med sedvanlig rutin svarade.

– Mitt trevligaste idrottsminne från mina allra första idrottsår var nog den terränglöpning, då det gällde att göra den djärvaste bergsbestigning uppför det stolta Eriklsarsberget för att sedan trotsa Hornåns vredgade böljor. Calle Johansson – den tidens kanske allra bästa skidåkare i trakten – var den som hade utstakat banan förklarade med den oskyldigaste min i världen, att vattnet i Hornån endast gick till fotknölnarna, och det skulle man ju klara lätt med ett skutt bara, berättade

Nilsson efter tävlingarna.

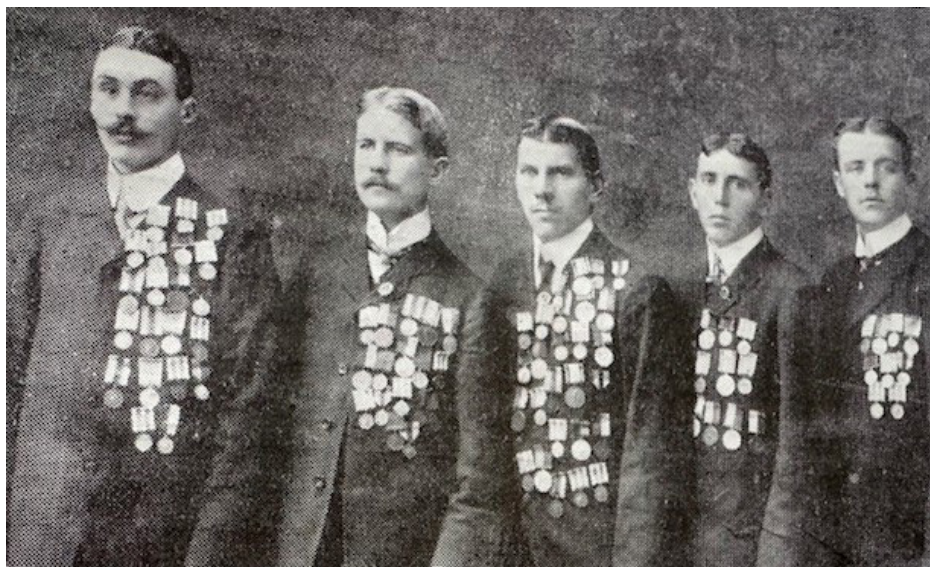
– Glad i hågen att som segrare nå målet klättrade och äntrade vi uppför klipporna i vårt anletes svett, ej anande vad som väntade oss. Nu voro vi vid den floden Hornån. Hej bara, bums i! Men vad nu, bottnar man inte? Anfäktade och regera, går inte vattnet nästan över huvudet och kallt som bara sjutton. Om Calle J då hört våra nätta utrop skulle säkert hans lockar grånat. Att kava sig iland var naturligtvis ett ögonblicks verk, men kläderna blevo tunga som bly, när jag varit nog försiktig att ikläda mig mer än den vanliga habiten. En tanke för blixtnabbt igenom min hjärna; av med sportbyxorna! Där krängde och vrängde jag mig nu som den mest eleganta ormmänniska, vilken inte ens själva Orlando behövt skämmas för, under det att den ene efter den andra kilade förbi mig. Vad jag då tänkte om vännen Calle Johansson skall jag tala om en annan gång.

– **Äntligen iväg, och så småningom** lyckades jag taga igen något av det förlorade. Jag började emellertid fundera över vart min gamla vän och vapendragare Anders Sundgren tagit vägen? Tänk om han drunknade i den usla Hornån? Slutligen nådde jag den slumrande staden, som om den varit vaken fått bevittna en pikant syn. Calle Nilsson flott och elegant i något helt enkelt onämnbart. Målet nåddes dock utan sammanstötning med ordningsmakten.

Calle Nilsson fick sedan veta att Sundgren blivit så "sur" att han måst uppgå

Hudiksvalls IF:s fotbollslag 1903 som spelade mot engelska matroser i ljusa dräkter på Kotorget. Calle Nilsson vid husknuten till vänster om han som har fotbollen vid fötterna.

Fem gamla HIF:are med Calle Nilsson längst till vänster.

loppet. Måne det kalla badet alldeles avkylde hans brinnande entusiasm för terränglöpningar.

Carl Nilsson, Hudiksvalls IF, född 1881 vann DM i terräng 1906 och hans klubbkamrat Carl Johansson blev tvåa. Han var tvåa i längd och tresteg 1904 i det första Hälsingemästerskapen och tvåa i spjut 1905.

Calle Nilsson var vad man på idrottsspråk kallar en "all-round" ty han deltog alltid med samma framgång vare sig det handlade om fotboll, friidrott, gymnastik eller skridskoåkning. Hans specialitet var medeldistanslöpning men han deltog med framgång även på såväl kortare som längre distanser. Hans prestationer är än mer beundransvärda då han hade syn på endast ett öga efter en sprängningsolycka i ungdomen. Calle, en hedersman ut i fingerspetsarna blev senare välkänd etablerad köpman med stor herrekipering i centrala Hudiksvall.

Hans söner blev också duktiga idrottsmän. Lars-Åke och Ingemar Nilsson båda duktiga hockeyspelare och friidrottare mm. Båda fanns med i Strands hockeylag som blev distriktsmästare 1943.

Bengt Olof Eskilsson

Fotnot: Text och bild är hämtad från minnesskriften Off-Side om Hudiksvalls Idrottsmän som utgavs 1915. Utgiven och redigerad av Harald Sörensen.

”Lillgubben” – ett annat Hudikoriginal

I Calle Nilssons berättelse om terränglöpningen över Hornån funderar han vart hans gamle vän och vapendragare Sundgren tagit vägen. Senare fick han veta att Sundgren blivit ”sur” och brutit loppet.

Vem var då denne Sundgren?

Jo, i samma utgåva av Tidskriften Off-Side berättar Heribert Palmborg om sin gode vän Anders Sundgren, även ”Lillgubben” kallad. Ett original enligt många.

– **Jag såg och** lade märke till honom första gången på fotbollsplanen. Han spelade vänsterhalv, tror

jag. Med liv och själ uppgående i spelet, följde hans ögon och ben bollens och de övriga spelarnas alla rörelser. Gav högerfordward bollen en kick, så gjorde Sundgrens högra ben också en ”kickrörelse” fastän i luften. Slängde någon iväg en ”höjdare” vred sig Anders kropp i bågrörelse och åskådarnas skrattmuskler i kramp. Aldrig blev han trött under en match. De korta benen gingo lika raskt som trumpinnar i slutet av machen som i början.

Sundgren var långdistanslöpare, särskilt terränglöpare. Han har nog under årens lopp plockat åt sig åtskilliga pris i denna idrottsgren, om också ej så många första. Han inkom alltid till målet i ypperlig kondition, lika oberörd och lugn som han startade., och såg det nästan ut, som han skulle ha verkligt svårt att stanna

Anders Sundgren, ett Hudikoriginal i början av förra seklet.

vid målet. Han löpte tydligen endast för löpningens egen skull, ej för första priset, ty han tog aldrig ut sina krafter i en tävlan, som en verklig idrottsman bör göra, men han kom alltid fram, fullföljde alltid en tävlan, hur ogynnsamma utsikterna för honom än voro.

Sundgrens bästa och för honom själv trevligaste gren, på vilken han nedlagt mest arbete och intresse, är dock onekligen konståkning å skridsko. Man såg honom ofta på skridskobanan efter slutat dagsarbete med läroboken i hand , noga studerande och följande de olika skären och svängarna.

Anders Sundgren, Härjedaling är ansvarsmedveten, seg, ärlig och en god kamrat. Vår idrott behöver flera av den sorten.

Bengt Olof Eskilsson

Fotnot: Heribert Palmborg som skrev dessa rader var född 1886. Svensk mästare i längd och tresteg 1905, med resultaten 6.15 i längd och 12.52. Hans personliga rekord var 6.23 och 12.82. Imponerande resultat på den tiden. Då representerade han Lunds Realskolas IF.

Han kom från Jönköping där han tävlade för Jönköpings Läroverks GIF.

Redan som 18-åring innehavare av distriktsrekord för Småland i såväl längd som tresteg. I längd med resultatet 6.03. Ett resultat som 1904 placerade honom som trea i Sverige och i tresteg där han noterade 12.61 och var tvåa i Sverigestatistiken.

Han tävlade senare för IFK Hudiksvall och var en av förra seklets bästa hoppare i vårt distrikt. En allroundhoppare av rang som bland annat blev distriktsmästare i höjd för Hälsingland 1908 och 1911.

Hydraulikföretaget OilQuick

**Hälsinglands Idrottshistoriska
Sällskaps huvudsponsor, när det
gäller Hälsingeguldet och
Hälsingeguldet Ungdom**

Ljusne stormade fram i Svenska cupen

Vi vrider tillbaka klockan till 1980 – ett år då Ljusne AIK vann den ena matchen efter den andra i Svenska cupen innan det tog slut mot allsvenska Djurgården.

Efter att ha slagit Sund (4–0), Tandsbyn 4–1) och Ope (3–1) började det bli tuffare och tuffare motstånd för Ljusne. Den 14 juni kom IFK Västerås till Ljusneborg för att sätta stopp för hälsingarnas framfart i Svenska cupen, men återigen plockade hemmaspelarna fram en otrolig cupglöd och när domaren Tommy Mossberg blåste för full tid stod Ljusne där som vinnare på nytt, denna gång med 2–1 sedan Sven Lind – på straff – och Kenneth Åslund svarat för målen.

I augusti förra året avled Hälsinglands Idrottshistoriska dåvarande ordförande Lasse Hedlund. 1980 hade han en framgångsrik fotbollssommar med sitt Ljusne. Han tilldelades också Silverbollen det året, priset som Hälsinglands bästa fotbollsspelare.

Smått chockade Västerås-spelare kunde bara konstatera att deras cupäventyr var över.

– Vad har ett sådant här lag i division 4 att göra, så'n här bra fotboll är det sällan man ser även i högre divisioner, konstaterade Västerås Per Lövfors.

Nästa "storlag" att slå ut ur cupen var BK Häcken från Göteborg, i det läget tabelltrea i division 2 södra. Det blev samma segersiffror som mot IFK Västerås, 2–1, och målskyttar denna gång var Kjell-Erik Thomasson och Sven Lind.

Det var med stor spänning hela Ljusne väntade på lottningen till nästa gång, och när den väl var genomförd stod det klart att det skulle bli allsvenskt motstånd i form av Djurgårdens IF.

I hemmaelvan fanns namn som Lasse Hedlund, Stefan Bergenholtz, Kjell-Erik Thomasson, Sven Lind och Kenneth Åslund. Starka fotbollsnamn med hälsingeögon sett, men på den andra planhalvan fanns Björn Alkerud, Tommy Berggren, Sven Lindman, Anders Grönhagen, Håkan Stenbäck, Lasse Sandberg och Ronald Åhman för att nämna några.

Trots en drömstart med ledningsmål från Sven Lind tog cupäventyret för Ljusne slut den 6 augusti. Efter tre mål av Tommy Berggren, två av Anders Grönhagen och ett av Björn Jansson vann Djurgården med 6–1, allt detta inför 1 522 åskådare i ett ihållande regn.

Vackra sagor har också ett slut – så även denna för Ljusne AIK.

CHRISTER STRIDH

Spelande tränaren Lasse Hedlund tillsammans med målskyttarna Kenneth Åslund och Sven Lind efter cupsegern över IFK Västerås.

Bollnäs vände och vann SM-finalen 1951

Den 18 mars 1951 kom Bollnäs GIF:s första SM-guld i bandy, detta sedan hälsingarna vänt ett 0–2-underläge i finalen mot Örebro SK till seger med 3–2.

Då hade Bollnäs relativt enkelt vunnit den norra serien där man var fyra poäng före tvåan Västanfors IF. Finalmotståndarna Örebro hade det lite tuffare i södergruppen då man bara var en poäng före Västerås SK.

I Giffarnas jubileumsskrift för de första 75 åren hittar vi följande lyriska text från finalen av signaturen "Micke".

*Spikat: Tju´sextusenåttahundratju´två stod som ram att hägna
med högljudda hejningar mästerskapsdramat, Närkes och Hälsinglands
gästande hoppfulla bandyfantaster
gav oss ett röstresurskraftprov, och det utan nämnvärda raster
Ekenska finsmakarvrål hjälpte till när det hände nå´t ståtligt,
att Örebro-klacken blev litet dämpad till slut är förståeligt*

*Dramat var tämligen tamt i den första trekvartslånga akten,
då var det nämligen blott Örebro som bestämde takten
Flytande anfall, elastisk försvarssäck och målburen slutet,
1–0 blev bara ett fruktfall i ungefär sjunde minuten
Sääw fick ett långpass i god position, klippte till av bara attan,
enkel och lättfattlig syl, fastän målvakten inte hann fatta´n
Detta var halvlekens enda bedrift som förtjänade behurras,
Enformigt, sa några på läktaren och började kurras*

*Andra akten blev däremot strålande stridsglad och praktfull,
frånsett de sargande ruffen förstås (för man är väl taktfull)
Bollnäs Fredin var för frän i den tionde halvleksminuten,
pipblåsar lgesten ansåg det skäligt att visa ut´en
Tjo! Örebro nummer två kom då strax med en susning från
Sääwen,*

Bollnäs mästarlag från 1951, bakre raden från vänster: Martin "Lillen" Johansson, Nisse Wikman, Gösta "Snoddas" Nordgren, Per-Olof Andersson, Ebbe Larsson och Henry Johansson. Främre raden från vänster: Karl-Erik "Klicken" Sjöberg, Georg Fredin, Yngve "Yppe" Palmqvist, Bengt Jonsson och Åke Mickelsson.

*kringklappad vart han av snälla kamrater och kramad i näven
Ja, sa folk, det tycks löna sig att lira med smoken på sig,
bättre än att valsa med vadmal och ruffa med risk att förgå sig*

*Knappast hann detta bli utsagt förrän hela spektaklet sig vände,
Bollnäs, med två mål i baken, sa: slut nu med detta elände!
Tio man är vi, men retade även, nu ska vi spotta,
två minuter därefter slog Wikman, med ryggnr 8
kulan i taket hos Ekberg, och därmed noterades 2-1,
målet gav spänningen åter, Bollnäs förtjänade få ett
Hoppet kom Hälsinglands hejarsektion att förskräckligen ryta,
Stadion påminde mest om en hårdlad tryckkokargryta*

*Pressen från Bollnäs höll i sig, men ÖSK-stilen höll måttet,
dock, i 23:dje minuten, då visslade utjämningsskottet
Från Henry Johanssons klubb, från 20 meter, ja cirka,
hälsingejublet lät höra sig både i Vaxholm och Birka
Nu var ju matchen värd nöjesskatt utom sin inträdespenning,
bandyfinaler ska spelas i denna förtätade spänning
Ruffen blev flera tyvärr: så fick back-Örebroaren Orvar,
fem minuters förvisning för framfusig fällning av "forwarr"*

*Wikman från Bollnäs blev uthjälpt, jag tror för en skridsko i skal-
len,*

*se'n – 44:de minuten – kom Perra med sluteffektknallen
3–2 för Bollnäs och en minut kvar, det var dyra sekunder,
skulle måntro Örebro kunna åstadkomma ett under?
Nej, sade Ödet, och domaren pep, det var bara att tacka,
hurra för segrarn den grymma och ta sina prylar och packa
Ut gled med mörker i blick Örebros nyss så lyckliga gula,
allt medan Bollnäs orangeklunga trädde en vild hula-hula*

*Visst, Örebro, för ditt vackra kalasspel min aktning du äge,
mer må dock Bollnäs beprisas för vinst i 2–0-underläge
Bragden att taga sig samman i motgångar kalla och karga,
ger ja beröm som jag hoppas skall ångestprofeter förarga.*

Ja, så sammanfattade denne Micke Bollnäs finalvinst från 1951, om det fanns någon liknande skald när Giffarna vann sitt andra SM-guld fem år senare framgår inte i jubileumsskriften. Även den finalen spelades med Örebro SK på den andra planhalvan och precis som 1951 skrevs Bollnäs segersiffror till 3–2.

CHRISTER STRIDH

*Mästarna från
1956, stående från
vänster: Ledaren
Ingemar "Ping-
el" Hägg, Martin
"Lillen" Johansson,
Henry Johansson,
Per-Olof Anders-
son, Gösta "Snod-
das" Nordgren,
Börje Söderbäck
och Rune Svensk.
Främre raden från
vänster: Karl-Erik
"Klicken" Sjöberg,
Georg Fredin,
Sven-Åke Grip,
Uno Fredin och
Åke Mickelsson.*

HEJARKLACKEN VAR VÄL FÖRBEREDD

När det var dags för Bollnäs GIF att spela SM-final 1951 så var lagets hejarklack väl förberedd, i alla fall om alla hade lärt sig de hejarramsor som fanns att beskåda i bland annat Hälsinge-Kuriren innan finalen. Här nedan ser ni vad supportrarna förväntade lära sig innan matchstart.

Bollnäs Gösta "Snoddas" Nordgren och Örebro's Sven-Åke "Fisken" Erixon utbyter gåvor innan SM-finalen 1956.

HEJA-RAMSOR

till SM-finalen i bandy 1951.

BOLLNÄS — ÖREBRO

(Klackledare: Sven Svensson)

1. Det är Bollnäs klack ni hör.
luft i luckan, tuta kör,
Bollnäs, Bollnäs, Bollnäs.	8. Baka kex och lappa sko
passar bäst åt Örebro,
Bollnäs, Bollnäs, Bollnäs.
2. Från den första till den
sista,
inga chanser får ni mista,
Bollnäs, Bollnäs, Bollnäs.	9. Henry, vi vill se dej snärta
in finalens värsta ärtä,
Henry, Henry, Henry.
3. Pligg på bröstet, kex i
ryggen,
välter inga bollnäsbyggen,
Bollnäs, Bollnäs, Bollnäs.	10. Heja Bollnäs nu är turen,
göra mål i andra buren,
Bollnäs, Bollnäs, Bollnäs.
4. Ge publiken allt den tål.
mål på mål och åter mål.
Bollnäs, Bollnäs, Bollnäs.	11. Ebbe ge dem svar på tal,
Ladda nu din special,
Ebbe, Ebbe, Ebbe.
5. Snoddas inför människohav,
spela UK skjortan av,
Snoddas, Snoddas, Snoddas.	12. Heja Bollnäs ni får sno' er,
annars spöar Örebro er,
Bollnäs, Bollnäs, Bollnäs.
6. Spela Bollnäs för publiken,
så dom inte blir besviken,
Bollnäs, Bollnäs, Bollnäs.	13. Oljad is och Lillens takter
stoppa kan blott högre
makter,
Lillen, Lillen, Lillen.
7. Heja Sveriges bandyvakt,
se på honom vilken takt,
Yppe, Yppe, Yppe.	14. Nisse, du som snitsar håret,
visa dom de raka spåret,
Vikman, Vikman, Vikman.

Läs sporten i

HÄLSINGE-KURIREN

Ledande idrottstidning i Hälsingland.

Christer Stridhs kluriga frågor!

Här kära medlemmar i HIHS, här har ni något att fundera över. Självfallet finns det fina priser att vinna!

1:a pris 2 Sverielotter

2–3:e pris 1 Sverigelott

1) Sedan 1967 har Hälsinglands Fotbollförbund delat ut "Silverbollen", ett pris till distriktets bästa fotbollsspelare. Vem fick priset det första året?

1 Lars-Göran Eng, Ljusdals IF

X Sven Stockzell, Ramsjö SK

2 Torbjörn Ek, Ljusdals IF

2) "Å då sa jag till domaren på ren svenska - Go home". Vilken stor idrottsprofil sa så?

1 Christer Abris (Abrahamsson)

X Glenn Hysén

2 Rolle Stoltz

3) Sverige har vunnit Davis Cup i tennis sju gånger. Vilken nation mötte man i finalen vid den första segern?

1 Spanien

X Tjeckoslovakien

2 Västtyskland

4) Börje Salming hade en fantastisk NHL.karriär i Toronto Maple Leafs, Men han spelade även en säsong för ett annat lag, Vilket då?

1 Detroit Red Wings

X New York Rangers

2 Philadelphia Flyers

5) Hur många SM-guld i bordtennis för lag har Söderhamns UIF tagit?

1 Tre

X Fem

2 Sju

6) Från vilken stad kommer skidskyttesystrarna Hanna och Elvira Öberg?

1 Tre

X Fem

2 Sju

7) Vem tog Sveriges första VM-guld på cykel för damer?

1 Emma Johansson

X Marianne Berglund

2 Susanne Ljungskog

8) Vem var förste hälsing att vinna Vasaloppet?

1 "Dalle" Johansson, Delsbo IF

X Nils Englund, Hudiksvalls IF

2 Olle Wiklund, IFK Bergvik

9) Vilken svensk manlig golfare var först att vinna en tävling på PGA-touren?

1 Carl Pettersson

X Gabriel Hjertstedt

2 Jesper Parnevik

10) Vad hette den svenske fäktaren som vann individuellt OS-guld i Moskva 1980?

1 Björne Vaggö

X Johan Harmenberg

2 Rolf Edling

11) I vilken stad byggdes Sveriges första ishall med konstfryst is (isladan i Kiruna hade naturis de sex första åren)?

1 Jönköping

X Skellefteå

2 Stockholm

12) Vem vann skytteligan under damernas fotbolls-VM 2023?

1 Alexandra Popp, Tyskland

X Jill Roard, Nederländerna

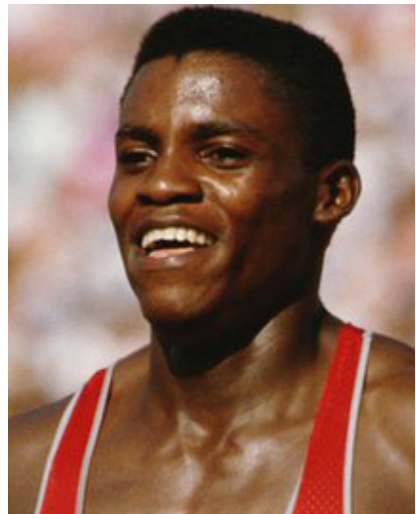
2 Hinata Miyazawa, Japan

13) Första VM:et i friidrott avgjordes 1983. Var någonstans då?

1 Helsingfors

X Rom

2 Tokyo

Carl Lewis vann tre VM-guld vid premiären 1983. Men var det i Helsingfors, Rom eller Tokyo?

När ni knäckt idrottsfrågorna E-postar ni tipsraden till...

christer.stridh@gmail.com

**Vi vill ha svaren senast
15 maj – 2024**

Lycka till önskar redaktionen!

Resultatet av Christers kluriga frågor 2024–1!

Denna gång fick vi in 12 tips-
rader av våra medlemmar i
HIHS.

Av dessa var det 6 ra-
der med 13 rätt.

Rätt rad

- X FC Zûrich
- 2 Tommy Engstrand
- X Saudiarabien
- X Bowling
- 1 1989
- X Rosa
- 1 Kitzbûhl
- 2 Montreal Canadiens
- X Kolarbyns IBS
- X Marcus Lilius
- X Linn Grsant
- 1 Frankrike
- 2 Michaela Meijer

X - 2 - X - X - 1 - X - 1 - 2 - X - X - X - 1 - 2

1:a pris	2 Sverigelotter	Sven-Erik Jönsson
2:a pris	1 Sverigelott	Siv Wallin
3:e pris	1 Sverigelott	Lars Olofsson

Sverigelotterna skickas till vinnarna i ett eget utskick efter
utgivningen av detta nummer.

Redaktionen gratulerar vinnarna.

Rapport från HIHS årsmöte

Till samlingen kom skidåkaren Hugo Nilsson, Hudiksvalls IF Skidor, för att ta emot Hälsingeguldet Ungdom 2023. Vi samlades kring kaffebordet och fick en trevlig pratstund med en talför och målinriktad yngling som det skall bli spännande att följa och som vi önskar all lycka i framtiden. Olov Nilsson Sträng överlämnade en Hälsingebock och en check på 5000 kr.

Under årsmötet fick Christer Stridh ta emot HIHS Forskarpris för 2023. Olov Nilsson Sträng agerade prisutdelare.

Innan årsmötet inleddes hölls en parentation för sex medlemmar som gått bort under året. Olov Nilsson Sträng valdes till ordförande för mötet och Anders Skoglund till sekreterare. Efter vår ordförande Lars Hedlunds bortgång övertar Christer Stridh ansvaret för Idrottsminnen och Anders Skoglund för hemsidan.

HIHS vice ordförande Olov Nilsson Sträng samt valberedningens Anders Svensson och Lars G Andersson förårades med en varsin Hälsingebock.

Styrelsen har marknadsfört HIHS i Bandykyrkan i Edsbyn där fyra ledamöter deltog, vid ett idrottscafé i Bollnäs, vid Enångers 100-årsfest och vid Idrottens Dag i Söderhamn.

HIHS stipendier delades ut vid SM i Friidrott i Söderhamn den 29 juli och Forskarpriset 2023 tillfaller Christer Stridh för hans jobb med Idrottsminnen och Häl-singegulden. Kassör Owe Flodin kunde redovisa ett ökande medlemsantal och en liten vinst på ca. 3 000 kr och mötet beslutade om oförändrade medlemsavgifter för 2025.

HIHS arkiv har flyttats från Ishallen i Hudiksvall till Skeppargatan 1B på grund av ombyggnad. Årets idrottsresa gick till Finnkampen på Stockholms Stadion. Valberedningen jobbar vidare med att hitta en ny ordförande efter Lars Hedlund men tills vidare är platsen vakant. Kassör Owe Flodin hade fransagt sig omval på grund av hälsoskäl men lovade att ställa upp som adjungerad tills ersättare utses. Stefan Karlsson som inte ställer upp till omval ersätts av Esbjörn Lindgren, i övrigt blev det omval av de styrelsefunktionärer som stod i tur att avgå.

Mötet avslutades med utdelning av HIHS-bocken till förtjänta funktionärer och Erik Wiger berättade om hur Olympiaderna utvecklats från forntid till nutid.

STOR - LOPPIS

I GULA HAMNMAGASINET

ÖPPET: FRÅN TIDIG VÅR – TILL SEN HÖST
FÖR INFORMATION OM ÖPPETDAGAR OCH TIDER
SAMT ÖVRIG INFORMATION OM LIONS
SE [WWW. LIONSHUDIKSVALL.SE](http://WWW.LIONSHUDIKSVALL.SE)

LIONS CLUB HUDIKSVALL

**SVERIGES BÄSTA
INDUSTRIFÖRETAG
TVÅ ÅR I RAD**

Hydraulikföretaget OilQuick

**Hälsinglands Idrottshistoriska
Sällskaps huvudsponsor, när det
gäller Hälsingeguldet och
Hälsingeguldet Ungdom**